

Yhdistyksen purkautumisen muistilista

1. Päätöksenteko

Yhdistyksen purkamisesta päätetään yhdistyksen kokouksessa tai, jos säännöissä niin määrätään, valtuutettujen kokouksessa (YhdL 23 § 6 k.). Päätöstä ei voida tehdä, ellei purkamisesta ole mainittu kokouskutsussa (YhdL 24 §). Purkamispäätös edellyttää vähintään kolmen neljäosan enemmistöä annetuista äänistä, jollei säännöissä määrätä toisin (YhdL 27.1 § 3 k.).

Yhdistyksen purkautumisesta voi olla säännöissä määriteltynä tarkat menettelytavat, joita tulee noudattaa. Purkautuminen voi edellyttää esimerkiksi kahden peräkkäisen kokouksen pitämistä, joissa molemmissa tulee saada määritelty äänienemmistö.

Poikkeuksellisesti yhdistys voi purkautua suoraan sääntöihin kirjatun määräajan perusteella, jolloin erillistä purkautumispäätöstä ei tarvita, vaan hallituksen on viipymättä oma-aloitteisesti ryhdyttävä purkautumisesta johtuviin selvitystoimiin.

2. Selvitystoimet

Kun yhdistyksen kokous on päättänyt purkamisesta, ryhdytään pääsääntöisesti purkautumisesta johtuviin selvitystoimiin (YhdL 40.1 §). Selvitystoimia ei kuitenkaan tarvita, jos kokous voi samalla hyväksyä hallituksen laatiman loppuselvityksen, josta käy ilmi, ettei yhdistyksellä ole velkoja. Tällöin hallituksen puheenjohtaja tekee vain purkautumisilmoituksen yhdistysrekisteriin (YhdL 53 §).

Selvitystoimien tarkoituksena on varallisuusaseman selvittäminen, tarpeellisen omaisuusmäärän muuttaminen rahaksi, velkojen maksaminen sekä jäljelle jääneiden varojen käyttäminen sen mukaan kuin yhdistyksen säännöissä määrätään ja yhdistyslaissa säädetään.

Jos yhdistyksellä on purkamispäätöksen hetkellä maksamattomia velkoja tai hallitus ei ole voinut laatia loppuselvitystä päätöskokoukseen, on purkamispäätöksen jälkeen viipymättä käynnistettävä yhdistyslain mukaiset selvitystoimet.

Purkautumispäätöksen jälkeen yhdistyksen taloudellista toimintaa saa jatkaa vain siltä osin kuin selvitystoimet sitä edellyttävät, jollei purkautumispäätöksessä ole määrätty selvitystoimien aloittamiselle muuta ajankohtaa. Jos toiminta on vielä päätöksentekohetkellä käynnissä, se on lopetettava asteittain taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.

Selvitysmiehet voivat pyytää julkista haastetta tuntemattomille velkojille yhdistyksen taloudellisen tilanteen selvittämiseksi, mutta heillä ei ole siihen velvollisuutta.

Tunnettuja velkoja ei tarvitse jättää odottamaan haasteessa asetettua määräpäivää, vaan selvitysmiesten on tarvittaessa realisoitava omaisuutta ja maksettava velat.

Omaisuus voidaan myydä tavanomaisin liiketoimin, huutokaupalla tai muulla kokonaisuuden kannalta edullisella tavalla. Riitainen velka ei estä selvitystoimia, jos velan suorittamiseen varataan varat erikseen (esim. pankkiin).

3. Selvitysmiehet

Selvitystoimista vastaa lähtökohtaisesti yhdistyksen hallitus, ellei yhdistys nimenomaisesti määrää sen sijaan yhtä tai useampaa selvitysmiestä. Selvitysmieheksi voidaan nimetä myös hallituksen jäseniä. Erillisiä kelpoisuusvaatimuksia ei ole, mutta selvitysmies ei voi olla vajaavaltainen tai konkurssissa. Kun selvitysmiehet on määrätty, he korvaavat hallituksen ja nimenkirjoittajat välittömästi. Jos selvitysmiehiä on kaksi eikä puheenjohtajaa ole nimetty, päätösten edellytetään yleensä olevan yksimielisiä.

Yhdistysrekisteriasetuksen 4 §:n 6 kohdan mukaan selvitysmiehet tulee ilmoittaa yhdistysrekisteriin. Ilmoitus selkeyttää ulkopuolisille, kuka saa kirjoittaa yhdistyksen nimen selvitystoimien aikana. Ellei ilmoitusta ole tehty, selvitysmiesten on osoitettava toimivaltansa pöytäkirjanotteella.

Selvitysmiehillä on oikeus ja velvollisuus toteuttaa kaikki yhdistyksen purkamiseen liittyvät toimet, ja he käyttävät yhdistyksessä sekä päätös- että toimeenpanovaltaa. Yhdistyksen jäsenten, valtuutettujen ja hallituksen toimivalta päättyy, eikä näillä elimillä ole enää päätösvaltaisia kokouksia. Selvitysmiehet voivat kuitenkin kutsua jäsenet, valtuutetut tai hallituksen koolle keskustelemaan selvityksen aikana esiin tulleista asioista, vaikka päätökset kuuluvat selvitysmiehille.

Selvitysmenettelyn aikana sovelletaan myös YhdL 20 §:n 2 momenttia: vähintään kymmenesosa äänioikeutetuista jäsenistä voi vaatia kokouksen koolle kutsumista ilmoittamansa asian käsittelyä varten, ja tällaisen kokouksen koolle kutsuminen kuuluu selvitysmiehille.

4. Varojen jakaminen purkautumisessa

Kun yhdistyksen velat on maksettu ja taloudellinen toiminta lopetettu, selvitysmiesten on siirrettävä jäljelle jääneet varat yhdistyksen sääntöjen mukaiseen tarkoitukseen. Jos yhdistys purkautuu ilman erillisiä selvitystoimia, sama velvollisuus kuuluu hallitukselle.

Jos sääntömääräys varojen käytöstä edellyttää vielä erillistä täsmentävää päätöstä, hallituksen tulee huolehtia siitä, että asia käsitellään purkautumisesta päätettäessä

jäsenten tai valtuutettujen kokouksessa. Ellei näin ole tehty, ratkaisu jää selvitysmiesten harkintaan.

5. Velat purkautumisessa

YhdL 40.4 §:n mukaan, jos purkautuvan yhdistyksen velkoja jää maksamatta ennen varojen luovuttamista, varojen saaja vastaa velkojen maksusta saamansa määrän rajoissa. Vastuu koskee myös velkaa, josta ei luovutushetkellä ollut tietoa. Julkisen haasteen jälkeen tuntemattomiksi jääneet velat kuitenkin lakkaavat, joten selvitysmiesten kannattaa harkita haasteen pyytämistä, jos tällaisia velkoja epäillään.

6. Loppuselvitys

Yhdistys voi purkautua joko ilman erillisiä selvitystoimia tai selvitystoimien jälkeen, mutta kummassakin tapauksessa on laadittava loppuselvitys. Jos selvitystoimia on suoritettu, selvitysmiesten tulee laatia loppuselvitys viivytyksettä selvitystoimien päätyttyä. Loppuselvitys on keskeinen asiakirja ja edellytys sille, että selvitysmiesten toimia voidaan tarvittaessa moittia (YhdL 42 §). Jos yhdistyksen omaisuus on luovutettu konkurssiin, loppuselvitystä ei laadita, vaan sitä vastaa konkurssissa laadittava ja velkojainkokouksessa hyväksyttävä lopputilitys.

Loppuselvityksessä selostetaan velkojen maksaminen ja jäljelle jääneiden varojen käyttö sekä liitetään selvitystilän aikaiset tilinpäätökset, toimintakertomukset ja mahdolliset tilintarkastuskertomukset (YhdL 40.3 §). Selvitysmiesten on annettava selvityksestä jäljennös jäsenelle ja muulle, jonka oikeutta purkautuminen koskee (esim. varojen saajille), ja huolehdittava loppuselvityksen säilyttämisestä 10 vuotta.

7. Tiedottaminen

Kun loppuselvitys on valmis, selvitysmiesten on tehtävä YhdL 53 §:n mukainen purkautumisilmoitus yhdistysrekisteriin (jos selvitystoimista on huolehtinut hallitus, ilmoituksen tekemisestä vastaa hallituksen puheenjohtaja). Ilmoitukselle ei ole määräaika, mutta kuuden kuukauden moiteaika alkaa vasta siitä, kun purkautuminen on rekisteröity, joten ilmoitus on syytä tehdä viipymättä.

Yhdistys katsotaan puretuksi, kun purkautuminen on merkitty yhdistysrekisteriin. Tämän jälkeen yhdistys ei voi enää olla vastaajana, vaan purkautumistoimia koskeva kanne nostetaan käräjäoikeudessa selvitysmiehiä tai – jos selvitystoimista vastasi hallitus – hallitusta vastaan.

8. Muistilista

- Tarkista yhdistyksen säännöt: päätöksenteko, kokouskutsutapa ja varojen käyttö purkautuessa. Purkautuuko yhdistys kokouspäätöksellä (tai vaatiiko esimerkiksi useamman kokouksen) vai määräaikamääräyksen perusteella.
- Kokouskutsu: varmistaa, että purkamisasia on riittävällä tavalla mainittu.
- Päätöselin: päätös tehdään yhdistyksen kokouksessa, tai valtuutettujen kokouksessa, jos säännöissä on niin mainittu.
- Enemmistövaatimus: purkamispäätös edellyttää vähintään 3/4 annetuista äänistä, jollei säännöissä muuta.
- Pöytäkirja: kirjaa päätös selkeästi sisältäen tiedot mm. purkamisesta, selvitysmiehistä ja varojen käytöstä.
- Purkaminen ilman erillisiä selvitystoimia: yhdistyksellä ei ole velkoja, ja kokous voi samalla hyväksyä hallituksen laatiman loppuselvityksen, josta tämä ilmenee. Hallituksen puheenjohtaja tekee purkautumisilmoituksen yhdistysrekisteriin.
- Purkaminen selvitystoimilla: 1) yhdistyksellä on purkupäätöshetkellä maksamattomia velkoja, ja/tai 2) hallitus ei ole voinut laatia loppuselvitystä päätöskokoukseen.
- Päätä, hoitaako selvitystoimet hallitus vai valitaanko yksi tai useampi selvitysmies.
- Selvitysmiehet voivat pyytää julkista haastetta tuntemattomille velkojille (ei velvollisuutta).
- Laadi loppuselvitys riippumatta siitä, purkautuuko ilman erillisiä selvitystoimia vai niiden jälkeen.
- Purkuilmoitus PRH:lle sähköisesti (tunnistautuminen) tai paperilla (Y4a + liitteet). Puheenjohtaja allekirjoittaa; jos selvitysmiehet hoitavat, joku selvitysmiehistä allekirjoittaa.
- Ilmoita Verohallinnolle purkautumisesta lomakkeella 6214. Ilmoitettava lisäksi muun muassa osakehuoneistojen ja kiinteistöjen luovutukset, arvonlisäverovelvollisuuden päättyminen, ennakkoperintärekisteröinnin päättyminen, palkanmaksun päättyminen ja muut mahdolliset veroilmoitukset.
- Selkeä tiedottaminen jäsenille ja sidosryhmille prosessin etenemisestä.
- Ilmoita tarvittaessa myös pankkeihin, vakuutusyhtiöihin ja Maanmittauslaitokseen.
- Säilytä tilinpäätökset ja kirjanpitoaineisto 10 vuotta. Säilytä tositteet ja liiketapahtumiin liittyvä aineisto 6 vuotta. Kirjaa loppuselvitykseen, kuka säilyttää aineiston ja missä aineistoa säilytetään.

Lisätietoja mm:

[Yhdistyslaki | 503/1989 | Lainsäädäntö | Finlexhttps://tjs-opintokeskus.fi/wp-content/uploads/2022/11/Yhdistysten-yhdistaminen-opas.pdf](https://tjs-opintokeskus.fi/wp-content/uploads/2022/11/Yhdistysten-yhdistaminen-opas.pdf)